

Vergaderjaar 1986–1987

20040

Ruimte voor Groei

Nr. 2

REGERINGSSTANDPUNT

Bij het maken van deze studie stelde de WRR zich tot doel na te gaan aan welke voorwaarden ten minste moet worden voldaan om in de komende tien jaar een duurzame welvaartsgroei te kunnen bereiken. Het begrip welvaart heeft de WRR daarbij ruim geïnterpreteerd; naast economische doelstellingen – gespecificeerd in termen van onder andere consumptie, werkgelegenheid en produktiviteit – spelen ook doelstellingen op het vlak van milieubeheer een rol. De regering kan zich daar goed in vinden.

De WRR concludeert dat de technisch-economische structuur van onze economie zich niet verzet tegen een *groei tempo* waarbij in de komende tien jaar de groei van het arbeidsaanbod wordt geabsorbeerd en waarbij de bestaande werkloosheid wordt geëlimineerd. Dit is een belangwekkende conclusie. Evenzeer belangwekkend is de vaststelling, dat gelijktijdige realisering van verschillende doelstellingen goed mogelijk is. Zo volgt uit de analyse dat het bereiken van een aanzienlijke economische groei verenigbaar is met het realiseren van een aantal belangrijke doelstellingen van milieubeleid.

Voorts verschaft de studie inzicht in de belangrijkste voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om een bevredigende economische groei te bereiken. Een hoge groei van de export, een aanzienlijke verhoging van het investeringsniveau en een toenemende consumptie, vooral van arbeidsintensieve diensten, blijken cruciaal te zijn.

De WRR heeft er voor gekozen zich vooral te concentreren op het in kaart brengen van de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om de omschreven doelstellingen te kunnen realiseren. Aan de grote invloed van de economische ontwikkeling in het buitenland en aan de vraag wat de rol van het binnenlandse beleid moet zijn om aan deze voorwaarden te kunnen voldoen, besteedt men minder aandacht. In algemene zin geeft de WRR aan, dat zichzelf bevestigend, gerestricteerd en risicomijdend gedrag funest is voor het bereiken van een hogere economische groei. Op grond van verschillende overwegingen heeft men bij de analyse gebruik gemaakt van een model dat met opzet beperkt is gehouden tot, wat de WRR aanduidt als, de «meer harde technische» verbanden binnen en tussen de sectoren van de Nederlandse volkshuisvesting. In het model zijn geen *economische gedragsrelaties* opgenomen, onder andere omdat deze te onzeker worden geacht. Gedragsrelaties zijn vervangen door randvoorwaarden. Technisch-economische relaties zijn echter niet

onafhankelijk van relatieve prijzen en inkomens. Deze factoren komen in de sectorale analyse weliswaar aan de orde, maar zijn niet geïntegreerd in de modelberekeningen. De studie ontleent haar betekenis dan ook niet zo zeer aan een hoge operationele waarde als wel aan het bieden van nuttige achtergrondinformatie voor het beleid, en aan het waarschuwen tegen defaitisme ten aanzien van de mogelijkheden voor economische groei en werkgelegenheidsgroei.

De regering benadrukt dat bevordering van economische groei specifieke eisen stelt aan de ontwikkeling van relatieve prijzen van produktiefactoren en aan de werking van het prijsmechanisme op de goederenmarkt. Daarnaast is een gezond financieel overheidsbeleid noodzakelijk. Voorts zijn arbeidsmarktbeleid en scholingsactiviteiten nodig om het bestand van veelal langdurige en inadequaal geschoolde werklozen beter geschikt te maken voor deelname aan het reguliere arbeidsproces. Zo kan ook worden voorkomen dat bij een hogere groei van de produktie de noodzakelijke matiging van lonen en verbetering van rendementen al in een vroeg stadium schipbreuk lijdt en dat de hogere groei van produktie en werkgelegenheid afbreekt.

In dit verband is ook de relatie tussen de ontwikkeling van de reële arbeidskosten en de groei van de arbeidsproduktiviteit van belang. De vraag komt op hoe de min of meer technische raming van het verloop van de arbeidsproduktiviteit zich verhoudt tot de relatief sterke groei van de werkgelegenheid gedurende de afgelopen jaren. De sterke matiging van de reële arbeidskosten lijkt hierbij een belangrijke rol te hebben gespeeld. Deze opmerking illustreert de – eerder gesignaleerde – ondergeschikte rol die in de analyse is toebedeeld aan relatieve prijzen en inkomens.

De regering is verheugd dat de WRR het grote belang van verhoging van het investeringsniveau beklemtoont; dit geeft steun aan het beleid gericht op verbetering van het investeringsklimaat. Ook wijst de WRR in dit verband terecht op het belang van de economische infrastructuur.

De conclusies van het rapport bevestigen de regering in haar overtuiging, dat voortzetting van de huidige beleidlijnen goede perspectieven biedt op het realiseren van een bevredigende groei van produktie, inkomen en werkgelegenheid, alsmede op het terugdringen van de milieuverontreiniging tot meer aanvaardbare proporties.